

М. О. Коваленко,
асистент кафедри банківської справи,
ДВНЗ "Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана", м. Київ

ДЕПОЗИТНА ПОЛІТИКА БАНКІВ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ДЕПОЗИТНИХ РЕСУРСІВ

М. Kovalenko,
assistant Department of Banking, Kyiv National Economics University named after Vadym Hetman, Kyiv

DEPOSIT POLICY BANKS IN UKRAINE AND ITS IMPACT ON THE EFFECTIVENESS OF DEPOSIT ATTRACTION OF RESOURCES

У статті вивчено питання важливості депозитної політики комерційних банків в цілому у процесі формування депозитних ресурсів банками та її окремих компонентів зокрема. Проаналізовано фактори впливу (як зовнішні так і внутрішні), що визначають шляхи формування депозитної політики комерційними банками. Проведено порівняльний аналіз практики оподаткування депозитних вкладів у світі. Виявлено, що така практика не є ефективною з точки зору розширення обсягів депозитних вкладів у банківській системі. Проаналізовано особливості діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в Україні та проведено порівняльний аналіз його підходів із світовим досвідом. Досліджено рівень впливу ФГВФО на рівень довіри до комерційних банків. Розроблено рекомендації щодо вдосконалення депозитної політики комерційними банками України.

The paper studied the importance of deposit policy of commercial banks as a whole in the process of deposit funds of the bank and its individual components in particular. Factors influencing (both external and internal) that determine ways of creating a deposit policy of commercial banks. A comparative analysis of the practice of taxation of deposits in the world. Revealed that this practice is not effective in terms of expansion of deposits in the banking system. The features of the Deposit Guarantee Fund of natural persons in Ukraine and comparative analysis of its approaches with international experience. The level of influence DGF on the level of trust in commercial banks. Recommendations for improving the deposit policy of commercial banks in Ukraine.

Ключові слова: депозит, депозитна політика, ресурси банків, ФГВФО, оподаткування депозитів, банк, заощадження.

Key words: deposit, deposit policy, resources, banks, DGF, tax deposits, bank savings.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Банківський бізнес постійно існує в умовах жорсткої конкуренції на ринку. А особливо в країнах із перехідною економікою і Україна є яскравим прикладом такої конкуренції. Окрім цього, зовнішньоекономічне середовище, яке оточує банки є достатньо складно прогнозованим та не стійким. Це пов'язано як із слабо розвиненим рівнем економічного розвитку, так і з нестійкою політичною ситуацією в країні. Всі ці фактори негативно впливають на процес залучення вільних грошових коштів економічних суб'єктів на депозитні рахунки банків. І тим самим гальмують процес нарощування ресурсів банківської системи та їх подальшої трансформації у інвестиції.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемам формування ефективної депозитної політики комерційних банків присвячені дослідження вітчизняних вчених, серед яких: О. Васюренко [1], О. Дмитрієва [2], Д. Олійник [3] та інші. Віддаючи належне напрацюванням згаданих економістів, слід підкреслити, що потреба вивчення цього питання залишається актуальною і сьогодні.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Доцільно провести глибокий аналіз підходів комерційних банків до формування депозитної політики. Фактори впливу на депозитну політику. Провести аналіз

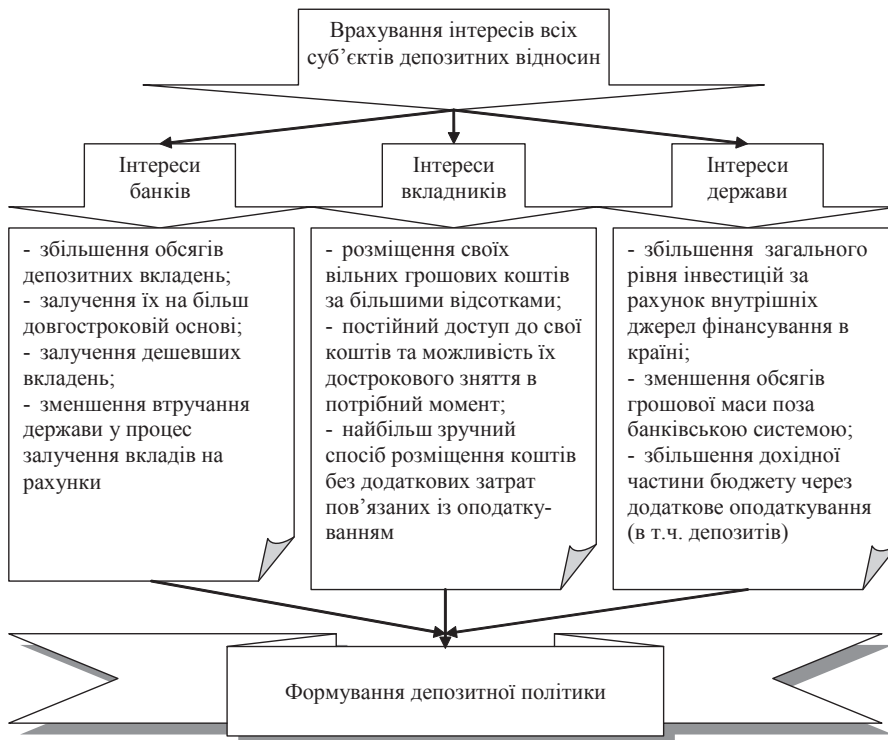

Рис. 1. Модель формування депозитної політики

Джерело: побудовано автором.

ефективності депозитної політики найбільших банків України. Визначити їх слабкі та сильні сторони. Розробити рекомендації з вдосконалення процесу формування депозитної політики.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Характерною рисою депозитних операцій є активна роль клієнта банку, який самостійно визначає розмір вкладу, тобто частину своїх доходів, яку він спрямовує на заощадження. Тому вагоме місце в процесі управління депозитними операціями комерційного банку мають займати заходи впливу на економічну поведінку потенційних вкладників. Очевидно, що порядність та чесність банку відносно клієнтів повинні бути нормою, навіть у найбільш несприятливих ситуаціях для банківської діяльності [4, с. 183].

При цьому для кожного банку насамперед мають бути цілком зрозумілі загальні цілі, напрямки його функціонування. На макроекономічному рівні метою політики, що здійснюється банками країни на чолі з НБУ, є підтримка стабільності банківської системи і забезпечення стійкого поступового розвитку економіки. Виходячи із загальної мети комерційного банку, визначають пріоритетні напрями його депозитної політики з позиції прибутковості, рентабельності, ліквідності, мінімізації ризиків, оптимізації депозитного портфеля [5].

Депозитна політика — це складне економічне явище; її суть необхідно розглядати як у широкому, так і у вузькому значеннях. У широкому — депозитну політику комерційного банку характеризують як стратегію і тактику банку при його діяльності щодо залучення ресурсів із метою повернення, а також при організації та управлінні депозитним процесом. Під депозитною політикою у вузькому значенні розуміють стратегію і тактику банку в частині організації депозитного процесу з

метою забезпечення його ліквідності [6, с. 98].

Із урахуванням специфіки депозитної політики, основною метою її здійснення є залучення якнайбільшого обсягу депозитних ресурсів за найнижчою ціною. Досягнення цієї мети фактично сприятиме створенню необхідних передумов і для досягнення основної мети діяльності будь-якого банку — одержання максимального прибутку. Таким чином, депозитна політика банку є складовою частиною банківської стратегії, яку реалізують через механізм фінансового менеджменту банку [7, с. 4].

Під час виконання завдань депозитної політики банки мають враховувати багато факторів, а саме: зовнішні — макроекономічні, тобто стан ринку, на якому функціонує банк, ризики, рівень інфляції, конкуренція, попит на банківські послуги тощо, та внутрішні — мікроекономічні, це прибутковість, ліквідність, розширення клієнтури, завоювання нових ринків, упровадження нових видів операцій тощо [8, с. 149].

Депозитна політика банку — це комплекс стратегічних та тактичних дій банку, направлених на розширення обсягів депозитних ресурсів банку та зміни їх якісного складу за строками і обсягами. Це той набір інструментів та заходів, які використовуватиме банківська установа при роботі із існуючими та потенційними своїми клієнтами. В залежності від того, який набір інструментів та заходів обере та чи інша банківська установа, і залежатиме її успіх на шляху до залучення депозитних ресурсів на свої рахунки.

При формуванні депозитної політики потрібно врахувати інтереси всіх учасників цих відносин. Шляхи врахування таких інтересів відображає модель формування депозитної політики, що представлена на рисунку 1. Як видно із побудованої моделі на рисунку 1, інтереси всіх учасників відносин у процесі формування депозитних ресурсів банків частково суперечать одні одному. І це звична і нормальна ситуація для ринкової економіки. А глобальним завданням, яке стоїть перед банківською системою і державою — є узгодження всіх цих інтересів і зведення їх у загально-системну політику. І якщо банки та вкладники вже досить успішно навчилися узгоджувати інтереси один одного в процесі формування депозитної політики окремого банку, то із впливом держави на їх інтереси складніше.

У процесі співпраці між клієнтами і банками особливістю є те, що вкладники тут відіграють активну роль. Адже мова йде про залучені ресурси, а тому в процесі розроблення депозитної політики банком, без врахування інтересів вкладників не обійтись (рис. 1). Інакше це буде просто політика заради політики, а не заради розширення обсягів депозитних ресурсів і головне покращення їх якісного складу.

Таблиця 1. Практика застосування оподаткування депозитів в Європі

Країни ЄС	Ставка оподаткування, %	Країни з перехідною економікою	Ставка оподаткування, %
Австрія	25	Албанія	10
Бельгія	15	Грузія	10
Велика Британія	20	Естонія	0
Греція	15	Латвія	0
Ірландія	24	Литва	0
Іспанія	25	Македонія	0
Італія	27	Польща	20
Німеччина	30	Словаччина	15
Португалія	20	Словенія	0
Фінляндія	29	Україна	20
Франція	25	Чехія	15

Джерело: побудовано автором на основі досліджених даних [9].

А от як бути із врахуванням поведінки та інтересів держави? Із цим складніше. Адже дії держави іноді бувають досить складно прогнозованими, а особливо держави Україна. І вплив цей може досить сильно знівелювати усі досягнення отримані банком та його вкладником у процесі укладання угоди про співпрацю. Враховуючи досвід України, навести можна досить багато прикладів такого впливу. Та ситуація із війною та глибокою політичною кризою, із якою ми всі сьогодні стикнулись. Або із більш конкретних прикладів — заборона на дострокове зняття депозитних вкладень або ж введення податку на доходи від розміщення вкладів у банку.

Як бачимо із таблиці 1, кількість країн, в яких запроваджено оподаткування депозитів, досить широка та і ставки різні, але питання в тому, що це країни із ринковою розвинутою економікою, а от серед країн із перехідною економікою таких суттєво менше, саме через те, що такий податок негативно відображається на зростанні вкладів та розвитку банківської системи.

Досвід Угорщини показав, що спочатку ставка податку з 1988 року складала 20%, після цього у 1994 році Уряд знизив її до 10% з метою підтримати зростання заощаджень, а через рік взагалі відмінив такий податок. Що ж стосується країн із перехідною економікою в яких такий податок запроваджений, то вони мають більш розвинену банківську систему порівняно із Україною і, окрім цього, більш високий рівень довіри до банків з боку суспільства. Україна ж після запровадження такого податку має лише негативний вплив і від нього варто відмовлятися.

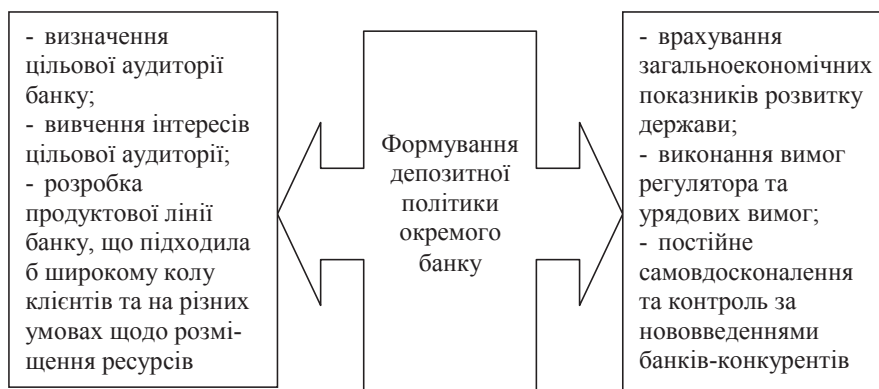

Рис. 2. Фактори впливу, які мають враховувати банки під час формування депозитної політики комерційного банку

Джерело: побудовано автором.

При побудові депозитної політики комерційний банк повинен враховувати низку факторів (рис. 2), які спроможні допомогти йому розширити частку клієнтського ринку та залучити якомога більше депозитної ресурсної бази.

До таких факторів варто віднести:

— Врахування рівня інфляції та доходів населення загалом по країні.

— Вплив політики НБУ та

Уряду, стан соціального середовища тощо.

— Поліпшення роботи персоналу банку, які обслуговують безпосередньо клієнтів у відділенні та здійснюють поточне спілкування із ними.

— Впровадження нових форм співпраці із клієнтами задля їх потенційного зацікавлення в послугах банку, створення більш зручних умов для клієнтів по виконанню депозитної угоди.

— Постійне та систематичне зниження рівня ризику пов'язаного із нерациональними рішеннями, які можуть стосуватись депозитної угоди.

— Застосування різних прийомів заохочення клієнтури банку (реклама; надання додаткових безкоштовних послуг на додачу до депозитної угоди; розташування філій у місцях, наближених до клієнтів; пристосування графіка роботи до потреб клієнтів).

Проведемо дослідження депозитної політики найбільших банків України та узагальнимо її за допомогою таблиці 2.

Як видно, способи рекламування найбільших банків є доволі схожими і особливої цікавості у аналізі не несуть. У деяких банках на офіційних сайтах розміщені у вільному доступі договори за депозитними вкладками, що дає можливість свідомому вкладнику до оформлення депозиту ознайомитись із усіма умовами та принципами співпраці із банком. Це дає таким банкам певні переваги, але не суттєві, адже таких свідомих вкладників не багато в Україні, через причини економічної безграмотності пересічних громадян, а тому зрозумілість всіх умов договору є доволі обмеженою для більшості людей.

Це скоріше більше впливає на вкладників-юридичних осіб. Хоча, як показує статистика, саме Укресімбанк, що не має у вільному доступі умов депозитного обслуговування, має на своїх рахунках вагомий частку вкладів саме від юридичних осіб. А тому можна стверджувати, що суттєвих переваг така доступність умов обслуговування не несе для самих банків.

З метою обслуговування клієнта, з максимально можливим комфортом, традиційними заходами банків є розширення мережі філій та продовження часу обслуговування. Однак із розвитком су-

Таблиця 2. Елементи депозитної політики (відсоткові ставки, реклама, оцінки вкладників тощо) найбільших банків України за часткою депозитних ресурсів

№ п/п	Назва банку	Ставка за класичним депоз. без поповнення із виплатою в кінці строку 3 місяці (грн./дол. США) (%)	Зростання ставки в залежності від збільшення терміну вкладу (грн./дол. США)	Рекламні засоби, що застосовуються для просування банку на ринку депозитних послуг	Лояльність вкладників банку (за даними інформаційного порталу minfin.com.ua) 0-5 балів	Наявність депозитного договору на сайті банку (Можливість з ним детально ознайомитись до оформлення вкладу)
1	ПРИВАТБАНК	14 / 4	зростає	ТБ, інтернет, радіо, зовнішня реклама, поліграфічна реклама	4,5	+
2	ОЩАДБАНК	15 / 4	не змінна	ТБ, інтернет, радіо, зовнішня реклама, поліграфічна реклама	4,4	-
3	УКРЕКСІМ-БАНК	13,5 / 1,5	зменшується / збільшується	ТБ, інтернет, радіо, зовнішня реклама, поліграфічна реклама	3,3	-
4	СБЕРБАНК РОСІЇ	16 / 6,25	зростає	Інтернет, поліграфічна реклама	3,8	+
5	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	9,75 / 0,01	зростає	ТБ, інтернет, зовнішня реклама, поліграфічна реклама	4,6	+
6	УКРСОЦБАНК (ЮніКредіт)	18 / 4,5	зменшується / збільшується	Інтернет, зовнішня реклама, поліграфічна реклама	4,3	+
7	АЛЬФА-БАНК	16 / 5	зростає	ТБ, інтернет, зовнішня реклама, поліграфічна реклама	4,2	+
8	УКРСИББАНК	7 / -	зростає	Зовнішня реклама, поліграфічна реклама	4,6	+
9	ПЕРШИЙ УКР. МІЖНАРОДНИЙ БАНК	18 / 8,6	зростає	ТБ, інтернет, зовнішня реклама, поліграфічна реклама	3,8	+
10	УКРГАЗБАНК	16 / 4,25	зростає	ТБ, зовнішня реклама, поліграфічна реклама	3,9	-

Джерело: побудовано автором на основі використання даних із офіційних відкритих рекламних джерел згаданих банків (станом на 01.09.2016 року).

часних технологій нині в банківській практиці більш доцільно користуватися віддаленим (дистанційним) банківським обслуговуванням фізичних і юридичних осіб через банкомати, управління рахунком (банкінг) через телефон, Інтернет тощо. Технологія дистанційного управління передбачає надання клієнтом розпоряджень банку щодо його власного рахунку. За допомогою цього виду обслуговування клієнт матиме змогу здійснювати практично всі операції, пов'язані з банківським обслуговуванням. Основним напрямом розвитку банківського дистанційного обслуговування клієнтів у майбутньому стануть такі канали просування банківських послуг, як маркетинг через Інтернет, інтерактивні філії, всевітня телевізійна мережа (Web-TV) [10].

Більшу цікавість для проведення аналізу має саме питання ставок по вкладам. З проаналізованих даних видно, що із усіх банків саме в Ощадбанку найнижчі відсоткові ставки за депозитами. Зрозуміло, що це державний банк і гарантії по вкладам розповсюджуються на всю суму вкладу без обмеження, але все ж таки сьогоднішні клієнти банків орієнтуються на більшу прибутковість. Є ще один суттєвий фактор, який при встановленні ставок за вкладами враховують банки — це рівень інфляції. У 2014 році він складав 25% річних, а у 2015 році — 70% річних, у 2016 році показник інфляції знизився до рівня близько 20%.

Таке знецінення гривні відбулось через ряд причин: війна, політична криза, подорожчання долара та євро. Але для вкладника то другорядні питання — основне

для нього це те, що його вклад знецінюється за рік набагато більше а ніж він отримує дохід за ним у розмірі відсотків. Зрозуміло, що можна казати про те, що "а як би вони лежали вдома він би і того не отримав, а так хоч щось таки буде". Але це розмови не професійні, адже кожен починаючий банкір знає, що відсоткова ставка по депозитам має бути вищою за рівень інфляції в країні. А в Україні така закономірність сильно порушена.

Але в то й же час очевидно, що підвищення ставок по депозитам неможливе через автоматичне суттєве подорожчання кредитів, які і сьогодні не охоче користуються попитом з боку позичальників, а у разі подорожчання і поготів. Тому виникає колізія між цими двома проблемами. І вирішення її лежить вже не у компетенції комерційних банків, а у проблемах вирішення яких повинен зайнятись Уряд і НБУ. І лише за допомогою держави, і при умові її зваженої політики у сфері валютного та інфляційного регулювання може бути знайдений гарний вихід із здавалося б критичного становища, в якому сьогодні перебуває Україна в процесі свого циклічного розвитку.

На відміну від розвинених країн, в Україні банки надають перевагу саме ціновим методам управління, оскільки депозитні ставки централізовано не регулюються і встановлюються самостійно менеджментом банку залежно від потреби в залучених коштах. Тому очевидним є те, що депозитні ставки значно відрізняються між собою не тільки в динаміці, а й від банку до банку [11].

Таблиця 3. Порівняльна характеристика ФГВФО із світовою практикою

<i>Найменування характеристики</i>	<i>ФГВФО (Україна)</i>	<i>Світова практика</i>
Хто має право на отримання виплат за вкладками	Фізичні особи (громадяни України та іноземці)	У більшості випадків страхуються вклади як фізичних, так і юридичних осіб
На які валюти вкладу розповсюджуються виплати	Вклади у іноземній валюті (за курсом на момент ліквідації банку) та національній валюті	У переважній більшості випадків всі валюти вкладів
Обмеження максимальної виплати по вкладу в одному банку	200 000 грн.	Від 25 тис. до 100 тис. доларів, хоча в окремих країнах є значно вищою
Строк початку проведення виплат за вкладками	З наступного робочого дня після затвердження виконавчою дирекцією Фонду реєстру вкладників (протягом 20ти днів після відкликання ліцензії банку)	Строки різняться в різних країнах, але знаходяться у межах місяця після ліквідації банку
Рівень незалежності	Незалежний статус	Незалежний статус
Участь у системі для банків	Обов'язкова	Обов'язкова (часто до цієї системи включаються і кредитні спілки та інші фонди, що залучають вклади клієнтів)

Джерело: побудовано автором.

Всі згадані банки є учасниками ФГВФО, адже членство у Фонді є обов'язковим під час отримання ліцензії для банку. Важливість Фонду гарантування вкладів фізичних осіб важко переоцінити, адже саме його існування дає певну впевненість вкладникам, щодо того, що їхні гроші розміщені у банківському вкладі не будуть втрачені у разі його ліквідації.

У розрізі питання довіри до банківської системи важливо окреслити, які ж риси ФГВФО дають змогу існувати цій довірі. Адже із питаннями ФГВФО в Україні пов'язано багато проблем і зауважень, які сьогодні активно обговорюються, а саме: шляхи формування ресурсів фонду та їх недостатності, функції та повноваження ФГВФО та їх розширення і адаптації до світових норм і багато інших питань.

Окрім того, НБУ необхідно звернути увагу на створення економічних передумов для активізації процесу залучення довготермінових коштів населення. Тому особливо актуалізується питання нарощування капіталу Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Шляхи розв'язання цієї проблеми полягають у наступному:

— необхідно збільшити кількість джерел формування коштів фонду, а також встановити норму відрахувань і для НБУ;

— кошти фонду можуть бути розміщені не тільки в державні, а й в іпотечні цінні папери;

— необхідно впровадити диференційовані ставки за вкладками банків до Фонду гарантування [4, с. 185].

Проаналізуємо ФГВФО з точки зору вкладників банку і що для них є важливим, аби рівень довіри до банківської системи зростав і відповідно розширювався обсяг депозитних вкладів. І порівняємо Фонд із світовим досвідом функціонування подібних інституцій. Для цього побудуємо порівняльну таблицю характеристик ФГВФО та світової практики функціонування подібних страхових структур (табл. 3).

Як видно із таблиці 3, принципи, за якими функціонує ФГВФО в Україні і світова практика, дуже подібні саме у питаннях, що є важливими для вкладників і легкими для їхнього розуміння. Є певні суттєві відмінності між ФГВФО та світовою практикою саме у питаннях формування надходжень до фонду, його повноважень та функцій. Але у розрізі довіри до банківської системи ці проблеми не несуть великого значення. Через те, що ці проблеми є для суспільства не цікавими, адже носять суто технічний характер.

Це скоріше проблема для держави та самого ФГВФО. А тому можна зробити висновки, що у питанні впливу на довіру до банківської системи ФГВФО не несе негативних настроїв у суспільство і відповідає світовій практиці та нормам. Це ще раз підкреслює, що питання недовіри до банків лежить у більш складних першопричинах, а саме: психологічному несприйнятті банківського бізнесу, недовіри до держави загалом і її інститутів (серед яких і ФГВФО), невисокому рівні життя суспільства, що не дозволяє людям заощаджувати великі суми вільних грошових ресурсів.

Єдине, що суттєво відрізняє принципи роботи ФГВФО від світової практики, так це те, що страхуванню не підлягають вклади від юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Зараз над цим питанням активно працюють і вже найближчим часом планується включити у список страхування вклади від фізичних осіб-підприємців. Але з огляду на проведене раніше статистично-аналітичне дослідження ми бачимо, що як раз таки вклади від юридичних осіб є більш стійкими і не такими мінливими до соціально-політичних настроїв у суспільстві. Тому можна спрогнозувати, що такі зміни не суттєво вплинуть на обсяги залучених ресурсів у банківській системі.

Для України на цей момент розвитку властивим є застосування, перш за все, цінових методів регулювання депозитів. Разом з тим, нецінові методи управління стають все популярнішими, адже загострення конкурентної боротьби та зниження загального рівня дохідності спонукає банки до пошуку нових прийомів заохочення клієнтів. Вітчизняні банки застосовують такі види процентів, як прості, складні, прогресивно зростаючі, а також виплата відсотків наперед [4, с. 187].

ВИСНОВОК

Провівши аналіз депозитної політики банків України, можна зробити висновок, що сучасна депозитна політика вітчизняних банків потребує постійного вдосконалення. Серед основних напрямів підвищення її ефективності можна назвати наступні:

1. Удосконалення системи регулювання захисту коштів фізичних і включення до неї вкладів від юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Це дозволить вкладникам бути більш впевненими в тому, що всі умо-

ви договору будуть дотримані і регулятор (у цьому випадку НБУ) не втручатиметься у цей процес своїми заборонами і рекомендаціями. Тобто забезпечувати функціонування дійсно на незалежних засадах.

2. Вирішення проблеми з поінформованістю клієнтів через створення системи доступності та правдивості інформації, яку надають банки щодо ліквідності, платоспроможності, прибутковості і рентабельності своєї діяльності. Це питання дуже актуальне і важливе, адже повернення довіри через відкритість банківської діяльності забезпечить поступове вирішення цієї проблеми і досягнення рівня партнерської взаємодії клієнтів та банків. Чого сучасній банківській системі України дуже бракує.

3. Застосування банками цінкових та нецінкових методів маркетингової політики, які враховують останні тенденції ринку банківських послуг та технологічного розвитку. Це надає можливість запропонувати індивідуальним вкладникам більший комплекс високоякісних послуг, покращити якість обслуговування, підвищити зацікавленість фізичних і юридичних осіб у розміщенні своїх коштів на депозитних рахунках банку.

4. Покращення якості обслуговування клієнтів за рахунок використання нових інформаційних технологій у банківській сфері, а також підвищення кваліфікації працівників банку. І якщо в питанні використання інноваційних технологій все більш-менш гаразд, то як раз із персоналом банку — ситуація могла б бути кращою. Адже персонал банків дуже часто не є привітним, а іноді не достатньо професійним, аби справити гарне враження на вкладників і викликати бажання повернутися ще раз.

5. Систематична робота над покращенням ділової репутації окремих банків та банківської системи загалом, що, безсумнівно, збільшить коло його клієнтів і відповідно призведе до нарощення депозитних ресурсів у банківській системі.

Література:

1. Васюренко О.В. Депозиты как основной источник привлечения средств коммерческими банками / О.В. Васюренко // *Фінанси України*. — 2006. — № 11. — С. 88—92.
2. Дмитриева Е.А. Депозитные операции в системе услуг коммерческого банка: проблемы их эффективности / Е.А. Дмитриева // *Банківська справа*. — 2005. — № 2. — С. 18—23.
3. Олійник Д. Ресурсна база українських комерційних банків як джерело ліквідності // *Банківська справа*. — 2000. — № 2. — С. 42—44.
4. Лавров Р.В. Депозитна політика банку в сучасних умовах // *Науковий вісник ЧДІЕУ*. — 2010. — № 4 (8). — С. 182—187.
5. Смоляк В.А., Світлична О.І. "Сутність депозитної політики банків" [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2013/Economics/1_137904.doc.htm
6. Бартош О. Депозитна політика банку та основні етапи її формування / О. Бартош // *Вісник УБС НБУ*. — 2008. — № 3. — С. 97—101.
7. Андрушків Т. Депозитна політика комерційного банку та напрями її вдосконалення // *Українська на-*

ука: минуле сучасне, майбутнє. — 2012. — № 17. — С. 3—13.

8. Барилюк І. Збалансована система показників — основа стратегічного управління ресурсним потенціалом банківських установ / І. Барилюк // *Формування ринкової економіки в Україні*. — 2009. — № 19. — С. 147—153.

9. Oravec Peter, 2002. "TAXATION OF INTEREST INCOME IN EUROPEAN UNION COUNTRIES", BIATEC, Volume X, 7/2002 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.nbs.sk/_img/Documents/BIATEC/BIA07_02/19_24.pdf

10. Тертична Н.В. Удосконалення механізму формування депозитної політики в банках України / [Н.В. Тертична // *Науковий вісник ЛНАУ*. — 2009. — № 6. — С. 141—147.

11. Кожель Н. Основні тенденції змін у структурі вкладів на українському депозитному ринку як свідчення зміцнення довіри до банків / Н. Кожель // *Вісник НБУ*. — 2004. — № 11. — С. 43—48/

References:

1. Vasyurenko, O. V. (2006), "Deposits as the main source of raising funds by commercial banks", *Finansi Ukraini*, vol. 11, pp. 88—92.
2. Dmitrieva, E. A. (2005), "Deposit transactions in the system of commercial bank services: the problem of their effectiveness", *Bankivs'ka sprava*, vol. 2, pp. 18—23.
3. Olijnyk, D. (2000), "The resource base of Ukrainian commercial banks as a source of liquidity", *Bankivs'ka sprava*, vol. 2, pp. 42—44.
4. Lavrov, R. V. (2010), "Bank deposit policy in modern conditions", *Naukovyj visnyk ChDIEU*, vol. 4 (8), pp. 182—187.
5. Smoliak, V. A. and Svitlychna, O. I. (2013), "Essence deposit policy banks", *Kharkivs'kyj natsional'nyj ekonomichnyj universytet*, [Online], available at: http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2013/Economics/1_137904.doc.htm
6. Bartosh, O. (2008), "Deposit policy of the bank and the main stages of its formation", *Visnyk UBS NBU*, vol. 3, pp. 97—101.
7. Andrushkiv, T. (2012), "The deposit policy of commercial banks and areas of improvement", *Ukrains'ka nauka: mynule suchasne, majbutnie*, vol. 17, pp. 3—13.
8. Baryliuk, I. (2009) "Balanced Scorecard — the basis of strategic management resource potential of banks", *Formuvannia rynkovoї ekonomiky v Ukraini*, vol. 19, pp. 147—153.
9. Oravec, Peter (2002), "TAXATION OF INTEREST INCOME IN EUROPEAN UNION COUNTRIES", BIATEC, [Online], vol. X, 7/2002, available at: http://www.nbs.sk/_img/Documents/BIATEC/BIA07_02/19_24.pdf
10. Tertychna, N. V. (2009), "The mechanism of formation of deposit policy banks in Ukraine", *Naukovyj visnyk LNAU*, vol. 6, pp. 141—147.
11. Kozhel', N. (2004), "Major trends in the structure of deposits in the Ukrainian deposit market as a sign of confidence in banks", *Visnyk NBU*, vol. 11, pp. 43—48.

Стаття надійшла до редакції 10.01.2017 р.